

[Undervisningsministeren.]

ninger. Vi må gøre os klart, at folkeskolen er den kommunale skole, og det vil sige, at der er en lang række faktorer, som man fra centralt hold ikke har mulighed for at gribe ind over for. Det er ikke muligt for noget statskontor at vide noget om, i hvilket omfang man centraliserer rundt om i kommunerne. Det er heller ikke til at vide noget om, i hvilket omfang man etablerer realafdelinger. Det er heller ikke til at vide, i hvilket omfang man etablerer 8. og 9. klasser, så lang tid der er tale om en frivillig undervisning. Der er ingen, der på centralt hold kan vide noget om, i hvilket omfang man centraliserer den differentiering af undervisningen, der finder sted i 7. skoleår med hensyn til specialundervisningen. Der er altså en lang række områder, på hvilke man ikke fra centralt hold kan gribe afgørende ind, og derfor er det meget svært og vil også i fremtiden vise sig at være meget svært at opstille virkelig holdbare prognoser. Nu er der det ved prognoser, at udviklingen tit tilintetgør dem. Det er ikke det eneste område, på hvilket det sker. Det sker også i anden sammenhæng, men jeg indrømmer, at de prognoser, med hvilke vi har arbejdet, har vist sig ikke at kunne slå til. Der er i den prognose, der findes i bemærkningerne til lovforslaget, taget hensyn til i hvert fald en lang række af de faktorer, der kan være tale om.

De ærede ordførere har talt om de to slags foranstaltninger, der nævnes i bemærkningerne til lovforslaget, de langfristede og de kortfristede foranstaltninger. Jeg vil gerne sige et par ord om de langfristede foranstaltninger og antallet af dimittender. Vi er naturligvis enige om, at det er her, hovedindsatsen må gøres.

Det ærede medlem hr. H. Larsen (Bjerre) rejste spørgsmålet om etablering af et seminarium på Bornholm. Der er allerede over for mig fremsat ønske om etablering af seminarier andre steder i landet, og jeg er overbevist om, at der vil komme flere henvendelser. Jeg tror, det er nødvendigt, at vi, når vi planlægger seminarier, gør os klart, hvilke særlige hensyn der må spille ind, når vi skal tilrettelægge den bedst mulige uddannelse af lærerne.

Der er, som det høje folketing vil vide,

nedsat et udvalg, som beskæftiger sig med læreruddannelsen set på baggrund af den nye skolelov og den blå betænkning og andre pædagogiske betænkninger, og man kan sige så meget om dette udvalgs arbejde, at der synes at være overvejende stemning for, at antallet af obligatoriske fag for den enkelte elev skal formindskes, og at linjefagene skal styrkes. Men skal dette kunne gennemføres på tilfredsstillende vis, skal man kunne skaffe de fornødne lokaler dertil og de fornødne undervisningsmidler og lærerkræfter, og så bliver det nødvendigt, at vi gør seminarierne større og ikke opretter flere seminarier.

Jeg kan i denne forbindelse understrege det, som det ærede medlem hr. O. Mathiasen var inde på i forbindelse med et cirkulære, jeg har udsendt til seminarierne, at det er rigtigt, at vi allerede har opfordret seminarierne til at undersøge, hvorledes de ville være i stand til at udbygge kapaciteten for næste års vedkommende, og jeg kan oplyse, at man regner med, at der i alt vil kunne etableres 16 klasser mere fra begyndelsen af skoleåret 1962 end fra begyndelsen af skoleåret 1961. Heri er medregnet præparandklasser. Der ligger allerede heri en betydelig forøgelse, og det er ganske klart, at vi allerede fra 1962-63 vil sætte seminariernes elevtal i vejret med endda et meget betydeligt antal.

Det spørgsmål har været rejst, om man ikke burde foretage en helårsudsendelse af eleverne i stedet for den nuværende 5 måneders udsendelse. Såfremt en sådan ordning på længere sigt skal have nogen større virkning, må den kombineres med optagelse af ekstra klasser på seminarierne. Der er foretaget en beregning over, hvilke virkninger en sådan 1-årig udsendelse kombineret med ekstra klasser vil have. Jeg skal ikke komme ind på de forudsætninger, vi lægger til grund her, men blot sige, at der vil naturligvis kunne opnås en betydelig hjælp på visse områder, hvis man tænker sig en helårsudsendelse. Fra 1965 ville elevtallet være udvidet med en klasse ved alle seminarier, om man gik den vej. Undersøgelserne viser, at underskuddet og overskuddet i årene 1964-65 og 1965-66 vil kunne udlignes, således at seminariernes samlede elevtal holdes konstant til 1966, men fra 1966 vil der opstå det problem,